

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๘/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประธานวุฒิสภา (นายสนิท วรปัญญา) ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) เพื่อพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

ข้อเท็จจริงตามคำร้องนี้มีว่า นายอมร อมรัตน์นันท์ ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อประธานวุฒิสภาว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จำนวน ๓ คน คือ นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีชื่อเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน บริษัท ซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ และเป็นการกระทำฝ่าฝืนมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

ประธานวุฒิสภาได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการบริหารและการยุติธรรมของวุฒิสภา เพื่อพิจารณาศึกษาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

๑. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม

๑.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๑) คำร้องลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ นำส่งโดยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามหนังสือที่ สว ๐๐๑/๑๓๔ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

๑.๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ปรากฏว่านายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม มีชื่อเป็นหุ้นส่วน ประเภทจำกัดความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนจำกัด พิชญการโยธา แต่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งเป็นหุ้นส่วน ผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าว

๒. พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์

๒.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกพลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๒.๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการของบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด

๒.๓ พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้แสดงสำเนาหลักฐานหนังสือลาออกจากบริษัทดังกล่าว ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าว ซึ่งเป็นการดำเนินการจดทะเบียนในภายหลัง และเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา

๓. คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

๓.๑ ในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ที่ประชุมได้ลงมติเลือกคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓.๒ ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา มีชื่อปรากฏเป็นกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด

๓.๓ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือมาแสดงการลาออกจากตำแหน่งกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด คงมีหนังสือจากคุณหญิงวนิดา พูนศิริวงศ์ กรรมการบริษัทดังกล่าวอีกคนหนึ่ง มีหนังสือรับรองว่าคุณหญิงปรีญา ฯ ได้แสดงเจตนาลาออกจากการเป็นกรรมการ

บริษัทแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ออกจากการเป็นกรรมการในบริษัทดังกล่าว ซึ่งการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัททางทะเบียนนั้นได้กระทำในภายหลัง และเกิน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับเลือกจากวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ บัญญัติว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกแปดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา

กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องเป็นผู้ซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๕๖

การสรรหาและการเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม... ฯลฯ ..”

มาตรา ๒๕๘ บัญญัติว่า “ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้อง

(๑) ฯลฯ.....

(๒) ฯลฯ.....

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔) ฯลฯ.....

ในกรณีที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุด หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณีเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อตนได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ฯลฯ..... ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๑ มาใช้บังคับ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ (๓) บัญญัติว่า

“ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

(๑) ฯลฯ.....

(๒) ฯลฯ.....

(๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๔)ฯลฯ.....

เมื่อวุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) โดยได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม.....ฯลฯ.....(๓).....ฯลฯ..... แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก หรือเลิกประกอบวิชาชีพอิสระภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นมิได้เคยรับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับ”

ผู้ร้องเห็นว่าในกรณีของนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ไม่น่าจะต้องด้วยมาตรา ๒๕๘ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. กรณีของพลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ที่ได้แสดงสำเนาหลักฐานหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด โดยไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเพื่อเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา แต่ได้ไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อออกจากทะเบียนเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ กรณีจะถือว่ามิใช่ผลเป็นการลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัทดังกล่าวตามนัยมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่

๒. หากฟังได้ว่า พลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ ได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ และต่อมาพลโท สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และหรือบริษัท เดอะ เบสท์ เจเนอรัล คอมมูนิเคชั่น จำกัด ได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ปรากฏชื่อพลโท สวัสดิ์ ฯ เป็นกรรมการของบริษัททางทะเบียนดังกล่าว แต่ได้กระทำในภายหลังซึ่งเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่าพลโท สวัสดิ์ ฯ ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

๓. กรณีของคุณหญิงปรีดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ที่ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือแสดงการลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท วงศ์อมร จำกัด ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา เพียงแต่ได้อ้างว่าได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวแล้ว และต่อมาบริษัทดังกล่าวได้ไปดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริษัทต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยไม่ปรากฏชื่อคุณหญิงปรีดา ฯ เป็นกรรมการบริษัท แต่ได้กระทำในภายหลัง ซึ่งเกิน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับเลือกจากวุฒิสภา กรณีจะถือว่าคุณหญิงปรีดา ฯ ได้รับเลือกให้เป็นกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาก่อน หรือไม่

๔. หากฟังได้ว่ากรรมการทั้ง ๒ คนคือ พลโท สวัสดิ์ ฯ และคุณหญิงปรีดา ฯ หรือคนใดคนหนึ่ง ใน ๒ คนนี้ กระทำการเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว องค์กรประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบด้วยมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่เพียงใด และหากฟังได้ว่า องค์กรประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่เพียงใด

ประธานวุฒิสภามีหน้าที่ประธานรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ วรรคสอง พิจารณาแล้ว เห็นว่า “จากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าว เป็นปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ”(๒) ดังนั้น อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องที่ประธานวุฒิสภามีหน้าที่ประธานรัฐสภาเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖ หรือไม่

(๒) ฟังสังเกตว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ” มิใช่ “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ดังที่ผู้ร้องอ้าง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

จะเห็นได้ว่า ข้อความในบทบัญญัติดังกล่าวที่ว่า “มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ” เป็นข้อความที่มีความหมายไม่แน่ชัด ดังนั้น เพื่อให้ได้ความแน่ชัดจึงต้องพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของบทบัญญัติดังกล่าว

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้นภายใต้หมวด ๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ ทำให้ได้ทราบว่าแต่เดิม มาตรา ๒๖๖ ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่คณะทำงานยกร่างขึ้น และคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบด้วย มีข้อความ ดังนี้

“ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญว่าซ้ำซ้อนกัน ให้องค์กรนั้น หรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย”^(๓)

ต่อมา ในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๐ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างมาตรา ๒๖๖ และเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้รายงานที่ประชุมว่า “มาตรานี้เป็นเรื่องขององค์กรในรัฐธรรมนูญ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่เกี่ยวกับกระทรวงหรือกรม และไม่เกี่ยวกับองค์กรหนึ่งเกิดความรู้สึกขัดแย้งกับอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เพราะถ้าศาลรัฐธรรมนูญใช้อำนาจเกินกว่าที่มีก็ต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อจำกัดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ” คณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีมติให้ตัดคำว่า “ซ้ำซ้อนกัน” ออก เพราะนอกจากปัญหาอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ อาจจะซ้ำซ้อนกันแล้ว ยังอาจมีปัญหว่าองค์กรต่าง ๆ เถียงว่าไม่ใช่อำนาจของตนด้วย”^(๔)

ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญฯ ในวาระที่ ๒ ของสภาร่างรัฐธรรมนูญ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒๖๖ ของคณะกรรมการฯ โดยไม่มีการแก้ไข^(๕)

(๓), (๔) และ (๕) รศ. มন্ত্রী รูปสุวรรณ และคณะ, เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐, กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน ๒๕๔๒, หน้า ๔๑๕

ตามที่กล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หมายถึง ปัญหาอันเกิดจากการที่อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญซ้ำซ้อนกัน หรือที่เกิดจากองค์กรตามรัฐธรรมนูญองค์กรใดองค์กรหนึ่งปฏิเสธการมีอำนาจหน้าที่นั้นๆ

พิจารณาแล้ว เห็นว่า วัตถุประสงค์หลักของคำร้องดังกล่าวก็คือ “หากพึงได้ว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งสองคนดังกล่าวข้างต้นหรือคนใดคนหนึ่งทั้งสองคนนี้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๕๘ (๓) และมาตรา ๒๕๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยมาตรา ๑๑ (๓) และมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตั้งแต่เริ่มแรกแล้ว องค์กรประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วยมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่เพียงใด และหากพึงได้ว่าองค์กรประกอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไม่ถูกต้องสมบูรณ์มาตั้งแต่ต้น การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ และของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะมีความถูกต้องชอบธรรมตามกฎหมายหรือไม่”

จะเห็นได้ว่า เรื่องที่ผู้ร้องเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยมิใช่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หมายถึง ปัญหาอันเกิดจากการที่อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญซ้ำซ้อนกัน^(๖) หรือจากการที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งปฏิเสธการมีอำนาจหน้าที่นั้นๆ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

(๖) ตัวอย่างของกรณีที่มีปัญหาว่า อำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญซ้ำซ้อนกันก็คือ กรณีที่พรรคประชากรไทยได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารของพรรคนี้ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ ต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาตอบรับหรือไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคดังกล่าวภายในสามสิบวัน ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ต่อมา ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ นายวัฒนา อัสวเหม กับพวก รวม ๑๒ คน ได้มีหนังสือขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองระงับการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคประชากรไทย ตามที่พรรคประชากรไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งจะมีผลให้นายวัฒนา อัสวเหม กับพวก รวม ๑๒ คน พ้นจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคประชากรไทย หลังจากนั้นศาลแพ่งได้มีหมายห้ามชั่วคราว ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ห้ามประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคประชากรไทยของนายวัฒนา อัสวเหม กับพวก รวม ๑๒ คน

ดังนั้น เรื่องที่ประธานวุฒิสภำทำหน้าทีประธานรัฐสภาเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา
วินิจฉัยดังกล่าวข้างต้น จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญ
ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิติกันต์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- จนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า ห้ามห้ามชั่วคราวดังกล่าว
เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่รัฐธรรมนูญ
และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดไว้ จึงเสนอเรื่องต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งและศาลแพ่ง
ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว รับคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้พิจารณาวินิจฉัย ซึ่งเป็นปริยาย
ว่ากรณีนี้มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ (ดูคำวินิจฉัยของ
ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๕๑)

จะเห็นได้ว่า กรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่มีปัญหาว่า อำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรมและของคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง (ซึ่งต่างก็เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ) ว่าซ้ำซ้อนกันตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
ดังกล่าวแล้วข้างต้น